

JUSZKÁN PETRA

Német Nyelv és Irodalom

BA, 8. félév

Újvidéki Egyetem

Témavezető:

dr. Pápista Zsolt

egyetemi docens, RS UE

**SZÓASSZOCIÁCIÓ: AZ ANYANYELV ÉS
A KÖRNYEZETNYELV STÁTUSZA A MENTÁLIS
LEXIKONBAN****Kulcsszavak:** anyanyelv; környezetnyelv; kétnyelvűség; szóasszociáció

A szókincs nagyságának felmérése évszázadok óta aktuális téma, főként a pszicholingvisztika területén. Korábbi kutatások leginkább az anyanyelv-elsajátítás folyamatával foglalkoztak, valamint annak a fejlődése során bekövetkező változásait vizsgálták. Mindehhez a szóasszociációs vizsgálati módszert alkalmazták.

A tanulmány célja e szempontból a környezetnyelv mentális lexikonban való státuszának meghatározása az anyanyelv viszonylatában, továbbá a kutatás keretében felbukkanó hasonlóságok és/vagy különbségek ismertetése teljes kétnyelvű (a magyart és szerbet azonosan beszélő) alanyok és magyar domináns alanyok között. A tanulmány egy kísérletre épül, melynek keretében a kutatási alanyok felváltva magyar (anyanyelvű) és szerb (környezetnyelvű) kivetített szavakat láttak, majd az azokra bennük keletkező asszociációkat lejegyezték. A kísérlet első fázisában szereplő magyar és szerb szavaknak a második fázisban a szerb, illetve magyar fordításukat vetítettük ki, így ugyanazokra a fogalmakra gyűjtöttünk asszociációkat mindkét nyelven. Abból az alapfeltételezésből indultunk ki, hogy a Vajdaság észak- és délkeleti (bánáti: a Bánság magyar határhoz közel eső része, ahol kisebb a magyar közösség és erősebb a szerb nyelvi dominancia) területein a szerbül lejegyzett asszociációk száma több lesz, mint az észak- és délnyugati (bácskai: a Vajdaság dunai és Tisza menti része, ahol nagyobb arányú és erősebben magyar nyelvű közösségek élnek) részeken élő magyar anyanyelvű diákok esetében.